

Joan Pera i Lloï Bertran protagonitzen la primera versió teatral que es fa del film 'El joc dels idiotes'

Quan el cambrer es fa el tonto

Andreu Gomila
BARCELONA

Joan Pera està disgustat. Quan el veuen, la gent es posa a riure. Ha aparegut un cartell per Barcelona en què surt la seva cara al costat de la frase *El joc dels idiotes*. "A casa no ha caigut bé", brojeja l'actor. I és que Pera protagonitza, al costat de Lloï Bertran, una nova comèdia, que precisament porta per títol el del film de Francis Veber, autor del famós *El sopar dels idiotes*. "Aquesta mena de comèdies és la meua vida", diu Pera. Arriba dimecres al Condal.

L'obra, de fet, és una primícia mundial, ja que és la primera vegada que se'n fa una versió per a l'escena. Veber va donar "carta blanca" a Marc Rosich, el dramaturg que n'ha fet l'adaptació, perquè transformés tot el que calgués. I així ho ha fet. Rosich assegura que s'ha centrat en l'anècdota principal de l'obra, que explica que un gran empresari famós (Pere Ventura) fa el salt a la dona (Bertran) amb una *top model* (Gretel Stuyck) fins que són pescats en un restaurant per un *paparazzi*. A la foto publicada a la premsa rosa hi surt també un cambrer (Pera). L'empresari, per evadir culpes, convenç la dona que amb qui està embolicada la model no és amb ell, sinó amb el mosso. També acon-

Pera, Stuyck i Lloï Bertran protagonitzen 'El joc dels idiotes' ■ ANDREU DALMAU / EFE

seguirà que Pera participi en el joc i s'emporti a viure a casa seva Stuyck. "I què farà Joan Pera amb una *top model* al llit?", aquesta és la pregunta que deixa anar Rosich, i que a l'actor li fa força il·lusió.

Pera diu que el seu personatge, Francesc Pinyó, és un home bo, però que, així com va el món, és vist com un idiota. "És un personatge una mica diferent

dels que he fet fins ara. I l'obra no és la paròdia per la paròdia, no és fer riure per fer riure, sinó que hi ha un personatge al darrere", afirma. La proximitat de Pinyó amb el públic és, segons l'home que l'interpreta, la clau de tot plegat.

Stuyck apunta que s'ha inspirat en Carla Bruni per fer el seu personatge. I Bertran, contenta de ser la més rica de la peça, remar-

ca els jocs que inclou l'obra. El títol original en francès, *La doublure (folle, o double)*, ofereix més pistes.

Antonio Calvo, el director del muntatge, assegura que poques vegades ha vist personatges tan vius damunt d'un escenari. I indica que ha deixat que un monstre de l'escena com Pera faci o desfaci. Amb Paco Morán, a *El enfermo imaginario*, la tàctica li va anar bé. ■

Premi Vallverdú per a un assaig sobre Nietzsche

Redacció
LLEIDA

L'alacantí Joaquim Espinós, doctor en filologia, va guanyar el premi d'assaig Josep Vallverdú amb *Història d'un entusiasme. Nietzsche i la literatura catalana*, un treball que reflecteix "la recepció de Nietzsche a la literatura catalana". A

aquest premi, dotat amb 9.000 euros, s'hi van presentar 13 originals.

Els altres Premis Literaris de Lleida, que es van lliurar ahir sota la presidència d'Àngel Ros, alcalde de Lleida, i Jaume Gilabert, president de la Diputació, van ser el 13è premi Màrius Torres, dotat amb 6.000 euros, que va ser per a Joan

Carles González, professor d'història de l'art a Mataró, amb l'obra *Cruixit*. Pel que fa als premis de narrativa, que guardonen projectes i no obres acabades, els guanyadors van ser els lleidatans Emili Balldelou i Carles Miró, tots dos dotats amb 12.000 euros.

Aquest any se celebra el 25è aniversari de la creació

del premi insígnia de la nit literària lleidatana, el Josep Vallverdú d'assaig. "La nit dels premis literaris és una contribució important de Lleida a la literatura catalana i, en el cas del premi Vallverdú, podem afirmar que Lleida és la capital pel que fa l'assaig", va destacar l'alcalde de Lleida.

El lliurament dels premis va tenir lloc a l'Auditori Municipal Enric Granados de Lleida, en el decurs d'una gala conduïda per l'escriptor Màrius Serra en la qual va actuar el cantant Raimon i van ser presents alguns dels guardonats amb el Vallverdú al llarg de les 25 edicions precedents. ■

Crítiques cinema

Les raons de la crisi

Carlos Losilla

La cuestión humana

Dir.: Nicolas Klotz. Int.: Mathieu Amalric, Lou Castel, Michael Lonsdale.
França, 2007

Res més adient per entendre la crisi econòmica actual que aquesta pel·lícula hipnòtica i ombrívola, però alhora il·luminadora i necessària. Culminació d'una esplèndida trilogia que el director Nicolas Klotz i la guionista Elisabeth Perceval van començar amb *Paria* (2001) i *La blessure* (2005), *La cuestión humana* comença com una descripció despietada del món de l'empresa contemporània i acaba amb la dolorosa constatació que les maneres del nazisme encara no han pogut ser extirpades del teixit social des que s'hi van implantar durant els anys trenta i quaranta.

Com s'aconsegueix aquesta identificació? Doncs sense dogmatismes ni discursos pedants, amb la senzillesa d'un thriller de conspiració que a poc a poc esdevé un viatge al cor de les tenebres: no debades *La cuestión humana* és una pel·lícula tan deutora de Joseph Conrad com de

Jacques Tourneur, tot i suposant una proposta original i sorprenent.

En efecte, el destí de l'executiu que interpreta magistralment Mathieu Amalric -potser un dels millors actors de la seva generació-, a qui encarreguen una investigació sobre un dels seus caps, és experimentar en carn pròpia que el passat més insidiós d'Europa no ha desaparegut. El llenguatge de la nova economia -el rendiment de l'operari, les

'La cuestión humana' es troba molt a prop de l'obra mestra

peces de producció, el benefici immediat- procedeix directament del que s'utilitzava als camps d'extermini perquè els presoners treballessin al màxim abans de ser aniquilats. I fins i tot alguns dels supervivents d'aquella ignomínia són ara els líders de l'economia mundial.

Si a aquest discurs vitriòlic, en fi, li afegim una posada en escena al·lucinada, feta amb colors freds i metàl·lics, com si es tractés d'un malson, llavors serem molt a prop d'allò que se'n diu una obra mestra.

La família bé, gràcies

C.L.

Les hores de l'estiu

Dir.: Olivier Assayas. Int.: C. Berling, J. Binoche.
França, 2008

Olivier Assayas és un cineasta inquietant i misteriós. Qui el conegui per les seves epopeies sobre la globalització, sigui *Demonlover* o *Boarding gate*, el deu veure com un cronista sec i distant de la contemporaneïtat. Qui només hagi vist el seu treball més famós, *Irma Vep*, el pot confondre amb un teòric estrafolari de la cinema-fília. Però qui coneix pel·lícules com *Els destins sentimentals* sap que ens trobem davant un artista sensible, capaç de generar emocions subtils i callades. I dic això perquè *Les hores de l'estiu* es podria veure com un destil·lat de tot aquest itinerari: un relat d'aires txekhovians que, amb l'excusa de descriure una descomposició familiar i les seves conseqüències,

descriu la naturalesa de les noves formes de vida del món actual.

Proposant una intel·ligent inversió de les pel·lícules sobre herències, aquí els fills no es barallen per les possessions de la mare, sinó que més aviat se'n volen desfer. Les formes del treball han canviat i tots tenen interessos fora del seu país, excepte un d'ells, que es vol erigir en conservador de la memòria familiar. Amb aquest conflicte aparentment inofensiu, Assayas compon una emotiva simfonia en tres moviments que no pretén trobar culpables, ni entonar una elegia pels vells temps, ni esbossar una tragicomèdia satírica de costums. Perquè el tema de *Las horas del verano* és la família com a refugi i càrrega en un món en què ha perdut els seus privilegis com a grup social. Tot això vist alhora amb finor, sentit del detall i objectivitat, una barreja que la converteix en una pel·lícula tan sentida com devastadora.